

ข้อเสนอโครงการอาสาประชารัฐ

สำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กลุ่มภารกิจด้านการอุดมศึกษา)

ประจำปีงบประมาณ 2563

1. ชื่อโครงการ การสำรวจและพัฒนาแนวทางการจัดการปัญหาขยะนอกเขต
2. สถาบันอุดมศึกษาเจ้าของโครงการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น 123 หมู่ 16 ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002
3. หน่วยงานความร่วมมือในการดำเนินงาน
เทศบาลตำบลหนองสูงศรี, สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
4. พื้นที่ชุมชนที่ดำเนินการ
เขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองสูงศรี อำเภอหนองสูงศรี

5. รายละเอียดพื้นฐานของชุมชน

เทศบาลตำบลหนองสูงศรี มีอาณาเขตและที่ตั้งอยู่ใน อำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์มีประวัติการก่อตั้งที่ยาวนานมา กว่าร้อยปี เมื่อปีพุทธศักราช 2462 ได้มีคาราวานอพยพประชาชนมาจากอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยการนำของ นายพรม วงศ์ขารีและนายจารย์ทัน อุปจันโท อพยพมาจาก อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เคลื่อนย้ายมาร่วมกันก่อตั้ง ที่อยู่อาศัย ซึ่งได้สถานที่ตั้งบริเวณป่าทุ่งเป็นชัยภูมิที่ตั้งหมู่บ้าน เป็นภูมิศาสตร์ที่มีลำหนองแสนล้อมรอบ เหมาะสำหรับการ ก่อตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำการเกษตรบริเวณที่ตั้งหนองสูงศรีมีหนองน้ำและป่าทุ่งล้อมรอบชาวบ้านจึงเรียกว่า “หนองสูง” และต่อมาในหมู่บ้านหนองสูงได้จัดการประกวดนางงามประจำหมู่บ้าน และคนที่ได้ตำแหน่ง คือ นางสาวบุญสี จึงได้จัดตั้ง ชื่อหมู่บ้านว่าบ้านหนองสูงศรี ซึ่งเป็นหมู่บ้านขนาดเล็กจำนวน 15 ครัวเรือน ขึ้นตรงกับ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้ประกาศตั้งเป็นกิ่งอำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2516 ซึ่ง ชุมชนก็หนาแน่นขึ้นเรื่อยๆ ครอบคลุมพื้นที่ตมภูล ซึ่งเป็นเขตล่อแหลมต่อความมั่นคงของชาติ และความสงบสุขของประชาชน รัฐบาลจึงได้ตราพระราชกฤษฎีกา ยกฐานะเป็นอำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2522 เป็นต้นมา

เทศบาลตำบลหนองสูงศรี ได้ยกฐานะมาจากสุขาภิบาลหนองสูงศรี ได้จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2542 โดยได้ลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 106 ตอนที่ 132 วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2528 มีพื้นที่ 13 ตารางกิโลเมตร ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาล ของเทศบาลตำบล พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 มีพื้นที่บางส่วนของตำบลหนองสูงศรี และตำบลลำหนองแสน อำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ประมาณ 62 กิโลเมตร ได้ยกฐานะจากสุขาภิบาลเป็น เทศบาลตำบล

6. ประเด็นปัญหาหลักหรือความต้องการของชุมชน

(แก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิต)

จากการสำรวจปริมาณขยะในพื้นที่เทศบาลหนองกุ้งศรี พบว่าการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยในหลาย ๆ พื้นที่ของประเทศ ได้ข้อสรุปว่า รูปแบบศูนย์การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน เป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการขยะมูลฝอยที่จะแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเป็นการมุ่งเน้นให้ชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงกันนำขยะมูลฝอยมากำจัดร่วมกัน ซึ่งแนวทางนี้จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ในระยะยาว และเพื่อเป็นการลดภาระของรัฐบาลด้านการลงทุนและการบริหารจัดการ อีกทั้งสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทร่วมลงทุนและดำเนินการ โดยรูปแบบการลงทุนและดำเนินการศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยอาจทำได้หลายวิธี อาทิ เอกชนเป็นผู้ลงทุนและดำเนินการเองทั้งหมด รัฐร่วมลงทุนกับภาคเอกชน รัฐลงทุนการก่อสร้างระบบและให้เอกชนดำเนินการ เป็นต้น อย่างไรก็ตามการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยร่วมกันต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้นจำเป็นต้องกำหนดแนวทางและทิศทางในการดำเนินงานและการจัดสรรงบประมาณโดยใช้รูปแบบศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย ร่วมกันเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในโอกาสต่อไป และเป็นการแก้ไขปัญหามลพิษอันเนื่องจากการจัดการขยะในระยะยาวอย่างมีประสิทธิภาพ และถูกหลักสุขาภิบาล สามารถช่วยแก้ไขปัญหามลพิษที่กำจัดขยะมูลฝอยของชุมชนต่าง ๆ โดยเฉพาะชุมชนขนาดเล็ก และยังประหยัดงบประมาณ บุคลากร พื้นที่ในการกำจัดขยะมูลฝอย ทั้งนี้เพื่อคุณภาพชีวิตและสุขอนามัยของประชาชน

การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างครบวงจรคู่มือสำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นี้ จะประกอบด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาระบบการจัดการขยะมูลฝอยครบวงจรตั้งแต่ระบบการเก็บรวบรวม การคัดแยก การนำกลับไปใช้ประโยชน์ และรูปแบบศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยโดยรูปแบบศูนย์กำจัดรวมนั้น ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรพิจารณารูปแบบของการจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร เพื่อดำเนินการจัดการในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบโดยเริ่มจากการสำรวจข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ และการคาดการณ์ในอนาคต ตลอดจนสัดส่วนหรือลักษณะองค์ประกอบของขยะมูลฝอยทางด้านกายภาพ เคมีและอื่น ๆ โดยข้อมูลเหล่านี้ นำไปใช้ในการวางแผนและออกแบบระบบการจัดการขยะมูลฝอยที่สามารถรับได้ในระยะเวลา 20 ปี ตั้งแต่ขั้นตอนการคัดแยกการเก็บรวบรวม การขนส่ง การนำไปใช้ประโยชน์และการกำจัด โดยคำนึงถึงเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสม รวมทั้งการคัดเลือกพื้นที่ รูปแบบของการบริหารจัดการ และการมาตรการลดปริมาณขยะมูลฝอย โดยจัดให้มีการณรงค์และนำระบบการนำวัสดุกลับคืนมาใช้ให้มากขึ้น พร้อมทั้งพิจารณาค่าลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วนตลอดอายุโครงการดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงเป็นที่มาของแนวคิดโครงการอาสาประชารัฐ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่จะนำศึกษานำที่เข้าร่วมโครงการดำเนินการ

1. สำรวจว่าแต่ละครัวเรือนมีการคัดแยกขยะหรือไม่
2. สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสแกน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ในรูปแบบและองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มี)
4. นักศึกษาช่วยณรงค์ สร้างการคัดแยกขยะในชุมชนให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม

7. แผนการดำเนินงาน

7.1. ระยะเวลาดำเนินงาน ตั้งแต่ มกราคม 2563 ถึง พฤษภาคม 2563 รวมระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม 4 เดือนเต็ม

7.2. กิจกรรม/การดำเนินงาน

ในการดำเนินกิจกรรมจะมีขั้นตอนในการทำดังนี้ โดยประยุกต์ใช้ KKU 50 Model มาเป็นขั้นตอนในการดำเนินงาน

ขั้นตอน	คำอธิบาย
ทำความเข้าใจและเข้าใจชุมชน ทำความเข้าใจปัญหา และกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย	ในขั้นตอนนี้ นักศึกษาจะทำความเข้าใจกับชุมชน ที่นักศึกษาไปฝังตัวอยู่ด้วย โดยเจ้าหน้าที่เทศบาลหนองกุงศรี จะเป็นพี่เลี้ยงหลัก ร่วมถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ให้นักศึกษาได้คุ้นเคย กับพื้นที่ โดยจะใช้เวลาประมาณ 3 อาทิตย์ แรกของการลงพื้นที่ ในช่วงเวลานี้ นักศึกษาจะทำความเข้าใจกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาอีกครั้ง แล้วแสวงหาวิธีการแก้ปัญหา (วิธีการแก้ปัญหาอาจมีการปรับเปลี่ยนจากระบุไว้ในโครงการ ถ้านักศึกษามีนวัตกรรมใหม่ นำเสนอเพื่อแก้ปัญหา) หลังจากนั้นนักศึกษากำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการมาฝังตัวในพื้นที่
เติมเต็มองค์ความรู้	นักศึกษาจะทำความเข้าใจกับองค์ความรู้ที่ต้องใช้ในการแก้ปัญหา ในโครงการนี้คือ องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการคัดแยกขยะ โดยความร่วมมือกับ เทศบาลตำบลหนองกุงศรี, ทสจ.กาฬสินธุ์, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
การวิเคราะห์พื้นที่ และคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย	นักศึกษาวិเคราะห์คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายในการทดลองทำ แล้ววางแผนในการขยายผล
ดำเนินการ	หลังจากนักศึกษาวางแผนการลงพื้นที่เป้าหมายแล้ว จะต้องดำเนินการ สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ หลังจากนั้น ดำเนินการประสานงาน สร้างการรับรู้ แล้วนำไปปฏิบัติในพื้นที่เป้าหมาย และพื้นที่ขยายผล
ระบบงานสนับสนุน การกำกับติดตาม หนุนเสริม	อาจารย์ที่ปรึกษาสนับสนุนให้คำปรึกษา ในการแก้ปัญหา กับนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาจะเข้าพื้นที่จำนวน 4 ครั้ง โดยจะไปพักอาศัยในพื้นที่ครั้งละ 1 สัปดาห์ เพื่อกำกับติดตาม ในเดือนสุดท้าย จะมีการประเมิน และสรุปโครงการ

8. งบประมาณและทรัพยากรที่ใช้

งบประมาณในการดำเนินงานโครงการทั้งสิ้น 369,900.- (สามแสนหกหมื่นเก้าพันเก้าร้อยบาทถ้วน) โดยมีรายละเอียดงบประมาณ ดังต่อไปนี้

งบรายจ่าย/รายการ	รายละเอียด (ตัวคูณ)	งบประมาณ
งบดำเนินงาน :		369,900
1. ค่าตอบแทน		7,200
ค่าวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ ภาคบรรยาย	จำนวน 1 คน x 1 วัน x 6 ชั่วโมง x 600 บาท	3,600
ค่าวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ ภาคปฏิบัติ	จำนวน 1 คน x 1 วัน x 6 ชั่วโมง x 600 บาท	3,600
2. ค่าใช้สอย		319,900
ค่าเบี้ยเลี้ยงอาจารย์นิเทศ	จำนวน 2 คน x 30 วัน x 240 บาท	14,400
ค่าเบี้ยเลี้ยงนักศึกษา	จำนวน 8 คน x 120 วัน x 180 บาท	172,800
ค่าเช่าที่พัก	จำนวน 2 หลัง x 4 เดือน x 5,000 บาท	40,000
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง		10,000
จ้างเหมาบริการจัดทำรูปเล่มรายงาน	จำนวน 5 เล่ม x 300 บาท x 1 ครั้ง	1,500
ค่าทำประชาคคม (อาหารกลางวัน)	จำนวน 40 ราย x 6 มื้อ x 60 บาท	14,400
ค่าทำประชาคคม (อาหารว่างและเครื่องดื่ม)	จำนวน 40 ราย x 12 มื้อ x 35 บาท	16,800
ค่าเอกสารประกอบการบรรยาย/ปฏิบัติ		50,000
3. ค่าวัสดุ		50,000
วัสดุโฆษณาและเผยแพร่		20,000
วัสดุสำนักงาน		30,000
รวมทั้งสิ้น		369,900

หมายเหตุ - ขอถัวเฉลี่ยจ่ายทุกรายการ

9. ผลลัพธ์ ของโครงการ (ต่อ นศ และ ต่อชุมชน) การเปลี่ยนแปลง

- 9.1. นักศึกษาเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ สร้างนักศึกษาที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 9.2. นักศึกษาได้ทำจริง ผลิตผลจริง และเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานจริง มีทักษะในการปรับตัวและทักษะในการแก้ปัญหา
- 9.3. เกิดการยอมรับและคัดแยกขยะในชุมชน คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมในชุมชนดีขึ้น ชุมชน

10. องค์ความรู้และนวัตกรรมที่ใช้

- องค์ความรู้ในด้านชุมชนสัมพันธ์
- องค์ความรู้ในด้านการสร้างการรับรู้ของชุมชน
- องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะในรูปแบบต่าง ๆ
- องค์ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการคัดแยกขยะอย่างเป็นระบบ

11. ค่าประสบการณ์สามารถเทียบได้ ดังนั้น

- 11.1. CL 304 696 โครงการพิเศษทางการจัดการปกครองท้องถิ่น 9 หน่วยกิต (สำหรับนักศึกษา วิทยาลัยปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น)
- 11.2. CL 404 696 หัวข้อเรื่องพิเศษทางการจัดการการคลัง 9 หน่วยกิต (สำหรับนักศึกษา วิทยาลัยปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น)
- 11.3. CL 504 697 หัวข้อพิเศษด้านการจัดการเมืองและโครงสร้างพื้นฐาน 9 หน่วยกิต (สำหรับนักศึกษา วิทยาลัยปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น)

12. อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

อาจารย์ณรงค์ เกียรติคุณวงศ์

13. นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ

13.1. นักศึกษาสาขาการจัดการปกครองท้องถิ่น	จำนวน	2	คน
13.2. นักศึกษาสาขาการจัดการเมืองและโครงสร้างพื้นฐานของเมือง	จำนวน	2	คน
13.3. นักศึกษาสาขาการจัดการการคลัง	จำนวน	2	คน
13.4. นักศึกษาคณะเทคโนโลยี	จำนวน	2	คน